

Гонтарук К.Р.

студентка,

Національний педагогічний університет

імені М.П. Драгоманова

АЙРІС-ФОЛДІНГ У НАВЧАННІ СТУДЕНТІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ НА ЗАНЯТТЯХ ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНОГО МИСТЕЦТВА

У контексті реформування вищої освіти перед спеціалістами постає проблема розробки методів навчання айріс-фолдінгу. Необхідність навчити сучасним декоративним технікам впливає на пріоритет їх вибору. Специфіка діяльності образотворчою творчістю дає широкі можливості для пізнання прекрасного, для розвитку у студентів емоційно-естетичного ставлення до дійсності. Сьогодні метод знову входить в моду і набирає все більшої популярності серед майстрів

У науково-методичній літературі навчання айріс-фолдінгу присвячені праці відомих авторів як: Л. Лебедєва, М. Борова, К. Мерикина, Л. Кушик, С. Бурмистрова, Н. Гриценко, А. Алієва, А. Ахременко. Автори розглядають цю техніку як навчання, розвиток естетичного смаку, виховання терпіння, охайність, творче та просторове мислення.

Зокрема методичні розробки представлено у роботах Н. Гриценко, яка розробила ряд майстер-класів присвячених виробам з паперу, та започаткувала поняття про те, що айріс-фолдінг впливає на сприйняття навколишнього середовища, увагу, пам'ять.

Як зазначає дослідниця А. Алієва [4], ефективним засобом формування і реалізації творчих здібностей людини є художня діяльність. Невичерпним джерелом творчого натхнення, розвитку художнього мислення і навичок образотворчої діяльності є декоративно-прикладне мистецтво.

Мистецтво моделювання паперових художніх композицій на площині і створення тривимірних скульптур об'єднані однією назвою – паперопластика, вона менш трудомістка, ніж аплікація, і більше нагадує скульптуру на площині, де форма створюється об'ємом, тому картини сприймаються, як витвори мистецтва, яким притаманні простір, образ, стиль, витонченість, композиція, змістовність, цілісність [1].

Мета статті полягає в обґрунтуванні методів проведення занять з айріс-фолдінг у роботі зі студентами закладів вищої освіти на заняттях декоративно – прикладного мистецтва.

На перших заняттях потрібно ознайомити з історією виникнення паперу та моделюванням паперових художніх композицій, технологію виготовлення виробів в техніці айріс-фолдінг.

Конструктивними прийомами в техніці паперопластика є: бігівка, фальцювання, висікання, вирубування та склеювання.

Аплікація з айріс-фолдінг сприяють розкриттю індивідуальності студента, на позитивні емоції, що відчуються ними при творчому натхненні, є рушійною силою, яка лікує психіку, допомагає впоратися з негативними життєвими обставинами [2; 3].

У даний час в якості матеріалів використовується не тільки традиційний кольоровий папір, але і всі види саморобної, різноманітною скрап-паперу, орігамі-папір, різні декоративні картони і навіть тканину. Мінімальний набір-шаблони для різання, схеми розкладки і відповідний клей (ПВА, силікатний, двосторонній скотч), для художніх творів доцільно використовувати наступні додаткові матеріали: щільний картон, ватман, креслярський та кольоровий папір, церату, шматочки шкіри, сухі квіти, харчові та водорозчинні барвники, кальку, копіювальний папір, прозорий пергамент, нитки, тонкий дріт, кольорове тло, клей ПВА, водоемульсійні, акрилові, гуашеві та акварельні фарби [1].

Айріс-фолдінг або веселкове складання ірис folding (айріс-фолдінг), в перекладі з англійської – згортання веселкової оболонки, веселкове складання. Така техніка знайома багатьом. Красиві і об'ємні картини відразу привертають увагу. Навіть не знаючи, що це за метод і як він називається, творча людина легко відрізнити виріб, зроблені за даною методикою [3]. Складний і водночас цікавий різновид паперопластики, але фактично кожна робота стає унікальним витвором сучасного декоративно-прикладного мистецтва [2].

Ця фантастична техніка поширилася і в інші країни. Айріс-фолдінг сьогодні активно використовується шанувальниками і любителями паперових виробів [5; 7].

Суть техніки досить проста і доступна кожному. На основі з кольорового картону або щільного паперу вирізується контур будь-якої фігури – айріс-шаблон і зі зворотного боку заповнюється смужками кольорового паперу. Їх укладають в строго визначеному порядку за задалегідь складеною схемою. Кожна кольорова смужка при укладанні

акуратно приклеюється на кінцях олівцевим клеєм до вивороту основи. Після того як малюнок повністю викладений, зворотний бік виробу підклеюється щільним папером. Для процесу виготовлення виробу в техніці Айріс-фолдінг знадобиться картон, кольоровий папір, будь-який матеріал і схема (айріс-шаблон), на якій видно контури готового креативного зображення, а також вказано порядок і напрямки розміщення кольорових смужок паперу [3].

Декоративно-прикладне мистецтво є одним з найулюбленіших занять студентів та має важливе значення у вихованні особистості людини. Воно органічно увійшло до сучасного побуту і продовжує розвиватися [7].

В Україні новий імпульс отримав національний вид декоративно-декоративного мистецтва – паперопластика. Поряд з ними великої популярності набувають: японське мистецтво оригамі, популярні сьогодні у Європі квілінг, скрапбукінг, айріс-фолдінг.

Ефект композиції залежить від поєднання підібраних за кольором смуг, від виконаної схеми в геометричній фігурі, від ритму накреслених на схемі ліній, позначених цифрами.

Зокрема Л. Лебедева зауважує, що істотна перевага включення арт-терапії в систему психолого-педагогічної освіти полягає в тому, що на час спеціального навчання студентська група набуває статусу терапевтичної. Це дає можливість поєднувати навчальне заняття і власне терапевтичний процес. Інакше кажучи, студенти не лише отримують необхідні знання і засвоюють інноваційну технологію роботи, а й пізнають глибше власний внутрішній світ, вчаться розуміти, сприймати себе та інших. Унаслідок чого отриманий позитивний досвід стає джерелом для особистого і професійного зростання, зразком для вибудовування гуманних стосунків з оточуючими людьми. До того ж проведення занять з елементами арт-терапії забезпечуватиме більш глибоке вивчення викладачами внутрішнього світу своїх студентів, формування міцного, дружнього студентського колективу внаслідок спільної художньо-творчої діяльності, оскільки саме в такій діяльності полягатиме цінність арт-педагогічної роботи [6].

Також було проведено цикл майстер-класів: ознайомлення, закріплення нового матеріалу повторення, узагальнення, підсумок по темі «Айріс-фолдінг у навчанні студентів закладів вищої освіти на заняттях декоративно-прикладного мистецтва».

Використовувалися документальні фільми (Як мистецтво створило світ. Реж. Робін Дешвуд, Марк Хеджко, Бен МакФерсон. – США, Великобританія, 2005 р.).

Перший (ознайомлення) підготувала група студентів, які розглянули одне з питань: «Яка послідовність, при виготовленні виробу в техніці айріс-фолдінг? Які матеріали потрібно використовувати?». Окрім того, був проведений майстер-клас по виготовленню композиції в даній техніці.

Другий (закріплення нового матеріалу) проводився студентами біля підготовлених експозиції. Кожен з студентів підготував евристичні питання до даних робіт.

Третій (повторення) відбувався як конкурс за номінаціями: точність відтворення зразка, композиція.

Четвертий (узагальнення) проводився студентами у ролі художника, який запросив слухачів стати учнями художньої школи. Присутні переглянули фільм «Сила мистецтва» Реж. Клер Біван (3 епізоди, 2006 р.), Стів Конді (2 епізоди, 2006 р.), Карл Хіндмарш (2 епізоди, 2006 р. – Великобританія, 2006 р.).

П'ятий (підсумок) відбувався у формі коротких доповідей про декоративно-прикладне-мистецтво, та про техніку айріс-фолдінг.

Майстер-класи проводилися за різною тематикою й об'ємом завдання на заняттях.

Отже, айріс-фолдінг в процесі створення вибору сприяє самовираженню студентів. Арт-терапевтичний ефект айріс-фолдінгу сприяє тому, що людина виконуючи виріб «скидає негатив», і їй стає легше. Тобто, неважливо, що «показує» твій виріб, твоя композиція, важливо, що в процесі його створення ти став трішки здоровіше. Те, що не може бути усвідомлене і висловлено, виражається малюнком на папері. Те, що виплеснуто на папір, воно вже не знаходиться всередині. А значить людина – звільнена від травми. Сьогодні існує багато різновидів паперопластики: оригамі, кусудамі, кірігамі, айріс-фолдінг, квілінг, хандігірім, витинанка, tunnel book тощо.

Список використаних джерел:

1. Айріс-фолдінг – мастер-клас. URL: ped-kopilka.ru/nachalnajashkola/uroki-tvorchestva/airis-folding-master-klas.html
2. Айріс-фолдінг – схемы, шаблоны. URL: masterclassy.ru/rukodelie/ayris-folding/1237-ayris-foldingshemy.html

3. Айрис-фолдинг – радужное складывание. URL: hnh.ru/handycraft
4. Алиева А.Х. К проблеме развития творческих способностей средствами изобразительного и декоративно-прикладного искусства / Известия Российского государственного педагогического университета. Имени Герцена. Москва, 2008. С. 20–23.
5. Бірюков М.Ю. Кроки до фаху: спецкурс для студентів мистецьких спеціальностей. Луганськ, 2014. С. 214–217.
6. Лебедева Л.Д. Педагогические аспекты арт-терапии. Дидактика. Москва, 2000. С. 43–51.
7. Черныш И.В. Забавные поделки к праздникам. Москва, 2004. С. 23–35.

Григор'сва О.А.

магістр;

Буяло Т.Є.

кандидат педагогічних наук, доцент,

Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова

САМОСТІЙНА РОБОТА З ХІМІЇ ЯК ЗАСІБ ПОБУДОВИ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ОСВІТНІХ ТРАЄКТОРІЙ УЧНІВ

Реформа загальної середньої освіти України, введення компетентнісного підходу для характеристики навчальних досягнень учнів передбачає зміни у методиці організації уроків з усіх початкових предметів та хімії зокрема. Принцип дитиноцентризму у філософії загальної середньої освіти на сьогодні є домінуючим. Відповідно при плануванні уроків учитель має максимально враховувати індивідуальні особливості кожного учня та його наміри для подальшого планування освіти.

Учитель вибудовує індивідуальні освітні траєкторії кожного учня. Індивідуальна освітня траєкторія – це персональна лінія реалізації особистісного потенціалу школяра, тобто його здібностей. Побудова індивідуальної освітньої траєкторії передбачає виконання учителем певного алгоритму дій. Коротко механізм дій учителя можна описати наступним чином: 1) на основі спостереження за діяльністю учня в освітньому процесі та на підставі бесіди учитель складає програму дій вивчення кожного предмету, мотивує підопічного, пояснює, яким чином